

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: Y. P.**, zastoupen JUDr. Vladimírem Henclem, advokátem, se sídlem náměstí T. G. M. 19, Náchod, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 9. 2005, č. j. 30 Az 5/2005 - 22,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 1. 2005, č. j. OAM - 3488/VL - 07 - K04 - 2004, nebyl žalobci (dále jen „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu a poukázal na zjištění, že z vlasti vycestoval především z důvodu tíživé ekonomické situace a nespokojenosti s poměry na Ukrajině. Dalším důvodem žádosti o udělení azylu byla snaha stěžovatele legalizovat si pobyt na území České republiky. Žalovaný dospěl k závěru, že u stěžovatele nejsou dány důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu ve smyslu § 14 téhož zákona. Zhodnotil obsah překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, přičemž konstatoval, že stěžovatel nenáleží k osobám ohroženým skutečnými

zakládajícími překážky vycestování ve smyslu tohoto ustanovení, a jejich existenci v jeho případě neshledal.

Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, v níž uvedl, že se správní orgán jeho žádostí nezabýval odpovědně a svědomitě, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Měl za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a že se na něj vztahují překážky vycestování dle § 91 téhož zákona. Tvrdil, že na Ukrajině nemá kde bydlet a za co žít, tamní situace je pro něj velmi vážná, až život ohrožující. Napadené rozhodnutí považoval za nezákonné a navrhl jeho zrušení.

Rozsudkem krajského soudu blíže označeným v záhlaví byla stěžovatelova žaloba zamítnuta. Dle názoru soudu žalovaný dospěl k odpovídajícímu závěru, že stěžovatel nenaplnoval žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel nebyl pronásledován z důvodů relevantních z hlediska zákona o azylu a ani takovou skutečnost netvrdil. Příčina odchodu ze země dle jeho vlastního odůvodnění tkvěla v ekonomických problémech. Krajský soud dále konstatoval, že stěžovatel není rodinným příslušníkem osoby, které by azyl byl udělen, a tedy u něj nejsou dány podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu. Krajský soud se ztotožnil i se závěrem žalovaného ohledně neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť jej shledal v souladu se zákonem. Žalovaný postupoval ve shodě s § 91 zákona o azylu, nekonstatoval-li v případě stěžovatele existenci překážek vycestování, neboť při posouzení jejich existence vycházel z informací shromážděných v průběhu správního řízení ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, zejména pak ze Zprávy Ministerstva zahraniční USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2003 ze dne 25. 2. 2004 a z aktuálních informací o Ukrajině obsažených v databázi ČTK, a dospěl k názoru, že stěžovatel k osobám ohroženým skutečnými zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu nenáleží. Krajský soud uzavřel přezkum tak, že žádný z žalobních důvodů není důvodný, a proto žalobu zamítl.

Stěžovatel napadl rozsudek kasační stížností a domáhá se jeho zrušení. Považuje jej za nezákonný, neboť soud nesprávně posoudil právní otázky, a za vadný, neboť skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel prostřednictvím svého právního zástupce namítá, že žalovaný nevzal v úvahu skutečnost, že stěžovatel do České republiky přijel z prostředí, kde prožíval psychické útrapy, absenci sociálních jistot a životních perspektiv a kde byl několikrát kontaktován poslanci, aby pro ně agitoval. Měl za to, že žalovaný nesprávně vyložil definici uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a zákona o azylu, neboť se nezabýval tzv. subjektivním aspektem definice uprchlíka ve smyslu Příručky UNHCR k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíka (dále jen „Příručka“), naopak opřel své rozhodnutí pouze o aspekt objektivní. Žalovaný rovněž porušil povinnost zabývat se případem stěžovatele svědomitě a při svém rozhodování nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a neopatřil si potřebné důkazy. Pohovory vedl pouze v obecné úrovni, přičemž stěžovatel neznalý českého právního řádu a zažívající psychický stres nebyl schopen posoudit relevanci svých odpovědí a na obecné otázky podával obecné odpovědi. K vyjádření soudu, že stěžovatel se udělení humanitárního azylu výslovně nedomáhal, stěžovatel uvádí, že nebylo jeho povinností se výslovně domáhat jeho udělení, neboť je zákonem stanovenou povinností žalovaného se jeho udělením zabývat za předpokladu, že nezjistí důvod pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Rozhodnutí krajského soudu o neexistenci překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona

o azylu považuje za nepřezkoumatelné, neboť krajský soud pouze obecně odkazuje na informace o zemi původu, které nikterak nespécifikuje. Výslovně uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „S. ř. s.“).

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti a jejímu doplnění uvedl, že ji bere toliko za mechanickou reakci na rozhodnutí krajského soudu a popřel její oprávněnost, neboť se domníval, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a plně odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. Rozhodnutí soudu prvního stupně považuje za správné. Podotkl, že nedošlo k zamítnutí stěžovatelovy žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu, neboť k vydání takového rozhodnutí je vázán třicetidenní lhůtou. Informace o zemi původu jsou v napadeném rozhodnutí citovány, přičemž stěžovatel správnost závěru o nevztažení překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu ani nezpochybňuje. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu kasační stížnosti a jejího doplnění je zřejmé, že stěžovatel uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je přípustná.

Nejvyšší správní soud poté přistoupil k věcnému přezkumu napadeného rozsudku, vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel v průběhu řízení o azylu uvedl jako důvody pro udělení azylu v České republice obecnou nespokojenost s neperspektivními poměry panujícími na Ukrajině a osobní finanční problémy. Z protokolu o pohovoru ze dne 6. 1. 2005 je zřejmé, že pohovor byl veden na jeho žádost v ruském jazyce a za přítomnosti tlumočnice, stěžovatel uvedl, že se cítí zdrav a schopen jej absolvovat. S obsahem protokolu o pohovoru byl seznámen v ruském jazyce, souhlasil s ním a nežádal další doplnění.

Stěžovatelovo tvrzení, že správní orgán a následně krajský soud nesprávně posoudily azylové důvody stěžovatele ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť stěžovatel do České republiky přicestoval z prostředí, kde prožíval psychické útrapy a kde byl několikrát kontaktován poslanci, aby pro ně politicky agitoval, jakož i skutečnost, že se soud nevypořádal s pochybením žalovaného, který chybně vyložil definici uprchlíka ve smyslu Příručky, neboť separoval její subjektivní a objektivní aspekt, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Nejvyšší správní soud předně přezkoumal závěry krajského ohledně posouzení skutečnosti, zda byl stěžovatel ve své vlasti pronásledován či se takového pronásledování

opodstatněně obával z důvodů své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu) a jeho pochybení neshledal. Pronásledováním je ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Důvody uváděné stěžovatelem jako podnět k jeho vycestování z vlasti původu („nesouhlas k ukrajinskou státní politikou“, „touha po sociálních jistotách a životních perspektivách“, „snaha legalizovat pobyt v České republice“, „údajné kontaktování poslanci“, „ekonomická nestabilita panující na Ukrajině“) nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Závěr ohledně nesplnění podmínek pronásledování učinil Nejvyšší správní soud s přísným respektováním základních principů, na nichž je azylové zákonodárství obecně postaveno. Ze stěžovatelových vyjádření učiněných u žalovaného nevyplývaly skutečnosti, podle nichž by se v jeho případě jednalo o utlačování uskutečňované ze strany státu, ať již přímé, kdy stát sám by stěžovatele ze zákonem stanovených důvodů pronásledoval, tak i nepřímé, o které by se jednalo tehdy, pokud by stát stěžovatele před pronásledováním cíleně nechránil. Lze tedy přisvědčit krajskému soudu, že u žalobce nebyly dány důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a rovněž, že neshledal důvody pro udělení azylu ve smyslu § 13 a § 14 zákona o azylu a překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Ve vztahu ke stěžovatelově námitce týkající se nesprávné definice uprchlíka nemůže Nejvyšší správní soud než uvést, že k ní nepřihlédl, neboť je ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná, jelikož jde o tzv. právní novotu, tedy o námitku, kterou stěžovatel mohl uplatnit již v řízení před soudem, nicméně tak neučinil, ač tak učinit mohl.

Stěžovatelova tvrzení vztahující se k nesvědomitému posouzení případu ze strany žalovaného, které mělo spočívat v tom, že žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a za účelem svého rozhodnutí si neopatřil potřebné důkazy, a námitku pouhé formální spolupráce se stěžovatelem, nevhodný a pouze v obecné úrovni se pohybující způsob vedení pohovoru lze podřadit pod důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení tkvící v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělil sám stěžovatel. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatele postupoval. Z protokolu o pohovoru ze dne 6. 1. 2005 je zřejmé, že pohovor byl veden na jeho žádost v ruském jazyce

a za přítomnosti tlumočnice, stěžovatel uvedl, že se cítí zdrav a schopen jej absolvovat. S obsahem protokolu o pohovoru byl seznámen rovněž v ruském jazyce a souhlasil s ním. Je nutno zohlednit, že na straně 4 protokolu o pohovoru byl dotázán, zda se zmínil o všech důvodech a příčinách, které jej vedly k podání žádosti, než dosud uvedl, a pokud po provedeném doplnění své výpovědi neučinil žádnou výhradu vůči tlumočení či obsahu pohovoru, pak žalovaný dostatečně zjistil všechny relevantní skutečnosti a nebylo třeba provádět další dokazování. To ostatně nenavrhoval ani sám stěžovatel. Žalovaný dále vycházel z relevantních informací, které shromáždil ohledně politické ekonomické situace i o tamním stavu dodržování lidských práv, zejména ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2003, ze dne 25. 2. 2004 a z aktuálních informací ohledně situace na Ukrajině obsažených v databázi ČTK, jež jsou obsahem správního spisu. Skutečnosti tvrzené stěžovatelem v žádosti o azyl byly tedy žalovanému známy, neposoudil je však jako natolik závažné, aby odůvodňovaly udělení azylu ve smyslu § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující. Krajský soud proto nepochybil, když se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Pokud dále stěžovatel s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. namítá nedostatek důvodů rozhodnutí, které mělo za následek nepřezkoumatelné rozhodnutí ve věci samé, pak i tato námitka je sice přípustnou, neboť směřuje proti přezkumu, jak jej provedl krajský soud, není však důvodnou. Rozhodnutí krajského soudu je zcela srozumitelné a netrpí ani nedostatkem důvodů rozhodnutí. Pokud soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem, přičemž jak rozhodnutí žalovaného, tak soudu, je podrobně odůvodněno, Nejvyšší správní soud nemá, čeho by mu vytknul.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu